

Meddelande till dem som undervisar i lärokursen svenska som andraspråk och litteratur samt till studerande

Det digitala studentprovet

Det digitala studentprovet i lärokursen svenska som andraspråk och litteratur anordnas för första gången hösten 2018. I det här meddelandet presenteras de allmänna riktlinjerna för provet. De kommer att preciseras bland annat i fråga om bedömningsgrunderna under de kommande två läsåren.

Målet för provet

I det digitala provet bedöms, på samma sätt som i det nuvarande provet, hur målen enligt gymnasiets läroplan för lärokursen i svenska som andra språk och litteratur har uppfyllts, liksom examinandens mognad och beredskap för vidare studier. Utgångspunkten för provet är samma språkuppfattning som i de nuvarande proven. Strävan är dock att testa delfärdigheterna på ett mer mångsidigt sätt så att även förståelsen av tal ingår i provet i form av audiovisuellt material och/eller videomaterial. I de första digitala proven ingår inte muntlig produktion, men målet är att ta in det i examen senare.

Provet har ett enhetligt tema och innehåller uppgifter relaterade till temat. Temat anknyter antingen till målen och innehållsområdena för lärokursen svenska som andraspråk och litteratur eller till gymnasiets gemensamma temaområden. I provet simuleras situationer som man möter i dagens medievärld och informationsflöde och som inte bara kräver multimediala textfärdigheter som texttolkning och textproduktion utan också bland annat val av informationskällor och färdigheter att bedöma informationens pålitlighet, giltighet och användbarhet. Dessutom bedöms färdigheten att bygga upp information, välja synvinkel och avgränsa ämnet, vilka är viktiga även med tanke på studier efter gymnasiet. Det nya provet ger bättre möjlighet att även bedöma multilitteracitet och färdigheter att förstå tal.

Provet struktur

Provet genomförs under en dag och det tar sex timmar. I provet har materialet en stark ställning, så tolkning och produktion är delvis sammankopplade med varandra.

Provmaterialet

I det digitala provet är det möjligt att utnyttja multimodalt, autentiskt material. Utöver skrivet, illustrerat och grafiskt textmaterial är det även möjligt att i enlighet med ett vidgat textbegrepp använda olika audiovisuella texter och videor i provet, till exempel tv-reklam, utdrag ur tv-program, filmer, pjäser och animationer. Materialet kan också vara en enkel ljudfil, till exempel en radiointervju, en nyhetssändning eller ett utdrag ur en radiopjäs. Även om provet hålls i en sluten miljö kan materialet också innehålla webbtexter eller webbsidor.

Provets delar

Det digitala provet omfattar hörförståelse, skriftlig kommunikation och läsfärdighet. En särskild del som mäter ordförråd och strukturer finns inte längre utan dessa testas som en del av provets andra delar.

1. Hörförståelse

Denna del består av 2–3 uppgifter. Delen kan innehålla varierat material med monolog, dialog och gruppdiskussion för att testa hur examinanderna behärskar språkets olika register. Materialet kan vara till exempel läst tal (som hörs i nyheterna och aktualitetsprogram) eller genuint talat språk (till exempel vardagliga samtal). Uppgifterna kan vara flervalsfrågor, öppna frågor eller till exempel reaktionsuppgifter eller sammanfattande uppgifter.

2. Läskompetens

I denna del går det att utnyttja olika texter som kan vara flerkanaliga. Även uppgiftstyperna kan variera. Till exempel kan de innehålla ett antal frågor som kräver korta svar, och svaren motsvarar då till sin omfattning texterna i det nuvarande provets textförståelsedel (1a).

3. Skrivkompetens

Delen skrivkompetens består av två olika uppgifter där provets gemensamma material utnyttjas:

a) En kortare skrivuppgift som omfattar en produktionsuppgift (ex. kommentar, bloggtext eller annat meddelande). Bastexten kan vara en eller flera texter. Omfattningen av denna kortare skrivuppgift motsvarar texterna i det nuvarande provets textförståelsedel (1b).

b) En längre skrivuppgift där skribenten kan välja ett av flera alternativ (ex. analys, kolumn, artikel). Målet är att producera en reflekterande, perspektivöppnande eller ställningstagande text utifrån textmaterialet. Det finns flera uppgiftsalternativ och examinanden väljer ett av dem. I provet erbjuds ett urval material med anknytning till temat, till exempel faktatexter, medietexter, fakta- och skönlitteratur i olika former. Skribenten kan använda materialet på olika sätt beroende på textens mål, den valda synvinkeln och ämnesavgränsningen. Skribenten väljer själv vilka källor hen använder och hur hen använder dem. Ibland kan det till exempel vara lämpligt att fokusera mer på en källa och öppna dess tema och komplettera reflektionerna med uppgifter ur ett annat material. Ur materialet kan man också lyfta fram exempelvis personliga perspektiv, fakta, påståenden och argument för dem och analysera ämnet med dem som grund. Omfattningen av denna längre skrivuppgift motsvarar det nuvarande provets essätexter.

Bedömning av provet

I bedömningen av del 1 och 2 betonas särskilt innehållet i svaren och färdigheterna att förstå. I bedömningen av del 3 betonas särskilt textens uppbyggnad, tydligheten i fråga om textens mål och synvinkel, textens överensstämmelse med texttypen, exaktheten i ord- och uttrycksförråd, valet och användningen av källor, innehållets mångsidighet samt språk och stil.

En bedömningsanvisning med en poängsänvisning för varje uppgift kommer att göras upp för provet. På längre sikt kommer kriterier för skrivuppgiften att göras upp utifrån kriterierna för den nuvarande essän.

Läraren bedömer preliminärt examinandernas prestationer varefter den slutliga bedömningen görs på studentexamensnämnden.

Sektionen för finska och svenska som andra språk

Ytterligare information:

- Om digitaliseringen av studentprovet: <https://digabi.fi/>
<https://digabi.fi/>
- Om Abitti-systemet: <http://www.abitti.fi/>
- Om olika uppgiftstyper i provet i svenska som andraspråk:
<https://digabi.fi/kokeet/esimerkkitehtavat/suomi-ruotsi-toisena-kielena-2/>